54e jaar — Nr 119. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 21 September 1907.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr per jaar.
Twee » » 5 »
Een » » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD.

TONGEREN, DEN 21 SEPTEMBER 1907

Onze Colleges.

In den jongsten wedstrijd tusschen de officieele en gepatroneerde gestichten, kampten, voor de Vlaamsche Taal, 6 bisschoppelijke colleges der bisdommen Mechelen, Brugge en Luik, tegen een dozijn Atheneums.

Een prijskamp in Vlaamsch opstel had plaats tusschen de leerlingen der Rhetorica van de oude humaniora : hij geeft dus de maat der kennis welke de leerlingen der Staatgestichten en die der vrije colleges op het einde hunner studiën in de Vlaamsche taal bezitten.

43 onderscheidingen werden toegekend waarvan de *6 Bisschoppelijke Colleges er 29 behaalden* en de 12 Atheneums slechts 14. (Staatsblad van 7 September).

Hier dient nog bijgevoegd :

1e Dat de Vrije Colleges meest al de prijzen behaalden.

2e Dat het getal mededingers der officieele gestichten dit der gepatroneerde zeer ver overtrof.

Dat in den wedstrijd die jaarlijks tusschen al de gestichten van het bisdom Mechelen plaats heeft, verscheidene colleges minstens zooveel punten behalen als het college van Herenthals, dat nochtans in den officieelen prijskamp van 't Vlaamsch, twee der eerste prijzen bekwam.

In de derde latijnsche klas was er wedstrijd in *latijnsche vertaling*.

Van al de leerlingen der Atheneums en vrije Colleges uit het Vlaamsch gedeelte des lands, waren er 31 die, met de vertaling van Latijn in het Vlaamsch te maken, eene onderscheiding bekwamen, en van die 31 behooren er 30 tot de Bisschoppelijke Colleges en *één enkele* tot een Atheneum, dat van Antwerpen ! ! (Staatsblad van 1 Sept.)

Het Staatsblad van 8 September geeft den uitslag van den wedstrijd in Vlaamschen opstel tusschen de leerlingen der 3e latijnsche klas. Van de 44 toegekende onderscheidingen, behaalden de vrije bisschoppelijke Colleges er 33, en de Atheneums slechts 11.

Dit zijn geen woorden maar feiten met eene doorslaande beteekenis, namelijk, dat onder opzicht van 't onderwijs der moedertaal, onze flinke Bisschoppelijke Colleges aan de Staatsgestichten hoegenaamd niets te benijden hebben.

En waar zijn nu de dompers, de vernietigers van het onderwijs ? Zijn het de catholieken of de liberalen, want het meerendeel dier officieele gestichten zijn vlakaf liberaal !

Opgepast !

Een waarschuwend woord, waarmee, zoo hopen wij iedereen — gelijk van welke opinie of kleur — gereedelijk zal instemmen.

De oogst is binnen ; De patatten zijn uitgedaan ; en gelijk de dagen aan 't korten zijn, zoo ook begint het werk op akker en veld af te nemen, menige kleine pachter die bij lente en zomertijd voor zijn talrijk huisgezin, voor zoons en dochters werk te veel had, is aan 't overdenken wat hij met zijn dochters in de lange wintermaanden gaat aanvangen. 't Is gauw gevonden ! Ze laten gaan dienen naar de groote steden, naar Luik, Verviers, Antwerpen, Brussel, enz ! Daar is geld te winnen. Na zes, zeven maand, brengt de dochter een rond sommeken thuis. — Dat helpt boeren.

Zoo trekken met begin of half October honderde boerenmeisjes *naar de stad dienen*.

Ouders, die uw dochters *moet* zenden dienen, *opgepast*.

1. — **Opgepast** waar ge uw kinderen zendt.

Wij kunnen u niet genoeg op 't harte drukken, dat gij goede inlichtingen moet nemen vooraleer uw dochters in een post te laten gaan. Van den eersten post hangt dikwijls de gansche toekomst van uw kind af.

Opgepast, Ouders, bij welke soort menschen uw kinderen hunnen intrek nemen ; of ze geen gevaar loopen in betrekking te komen met personen op wier zedelijkheid iets te zeggen valt, enz.

2. Laat nooit uw kinderen vertrekken zonder dat *ze eenen vasten post* hebben. 't Moet niet bewezen worden hoe gevaarlijk het is voor een onervaren boerenmeisje naar de stad te gaan zonder eigenlijk te weten waarheen of waar naartoe. Het straatloopen, de talrijke geraffineerde lokvogels, die speculeeren en geld slaan uit d'onervaren jeugd doen menige jonge meisje verzeilen in verdachte baren en slechte koten of ten prooi vallen aan geile genieters.

3. — Opgepast, Ouders, voor de « *placeurs en placeuses* » die in verlokkende aankondigingen uw dochters bergen, geld beloven en ze heel dikwijls onwillig, maar ook niet zelden goedsmoed, naar ziel en lichaam in 't verderf storten.... 't Mag gezegd, ze verkoopen.... aan de meest biedende.

4. — Ouders, Gij moeders vooral, gaat meê wanneer uw kind naar de stad trekt. Gaat meê, leidt zelf uw kind binnen. Uw wakend en klaarziende moederoog zal u misschien terstond doen bemerken dat het niet deugt, niet pluis is waar uw kind invalt .. en dan hebt genoeg liefde, plichtbesef en moet uw kind terstond mede terug te nemen, liever dan uw kind aan 't gevaar en 't bederf bloot te stellen.

Ouders, nogmaals gezegd : OPGEPAST. 't Is te laat den put gevuld als 't kalf verdronken is.

Redevoering

van den heer De Puydt op het Congres van Kerkmuziek te Tongeren.

(VERVOLG.)

Gij ziet dus, Mijne Heeren, de rol van het orgel is van zeer bescheiden aard en alle lang getrokkene voor of tusschenspelen zijn misplaatst. Voor de naspelen natuurlijk is het orgel meer vrijheid toegezegd.

Nat zeggen dan van die huwelijksmissen die opgesmukt worden door eenige stukken voor orgel met of zonder begeleiding van viool of violoncel en waar geen enkel woord gezongen wordt ? Wat zeggen van die twaalf ure missen, die in sommige groote steden nog 's zondags geschieden en waar de organist gedurende 3 ½ ure al zijn talent ten toon spreidt en geen enkelen gewijden teks gezongen wordt ? Men gaat er niet henen om te bidden of om den lof der Allerhoogsten te hooren zingen maar wel om te luisteren zooals men naar eene concertzaal gaat en meestal.... om er iemand te ontmoeten Het is niet zonder reden dat ons volk in zijnen vollen eenvoud deze vergaderingen noemt.... liedekensmissen.

De leuze moet dus zijn, waar niet gezongen wordt hoeft er niet gespeeld. De voorschriften der Kerk luiden klaar en duidelijk. De liturgie is de hoofdzaak en de muziek moet hare nederige dienstmaagd zijn.

Vocale muziek op den eersten rang, orgel als helper in den tweeden rang, ziedaar, Mijne Heeren, welke de rol is die dit speeltuig te vervullen heeft.

* * *

Op welk manier nu moet het orgel behandeld worden ?

Sommige toehoorders zouden, als gevolgtrekking uit de bovenaangehaalde woorden, wel kunnen zeggen : Maar indien het orgel dan toch zoo weinig te doen heeft, dan is het niet noodig dat de organist veel kenne :

Verschooning, Mijne Heeren, om 't weinig te doen dat den organist is voorgeschreven, moet hij nog veel en grondige kennissen hebben en vooral drie hoedanigheden bezitten.

1e Hij moet een kristen kunstenaar zijn, hij moet een man van geloof wezen, een man die zich met gansher harte en onverdeeld wil toewijden aan al hetgeen de verheerlijking van onzen heiligen godsdienst aangaat : met een woord, een man die van zijn vak eene waardigheid maakt en slechts een doel beoogt, te weten, den lof van den Allerhoogste.

Eene tweede hoedanigheid die den oprechten organist kenmerken moet, is dat hij een *meta van kunst* weze en grondige kennissen hebbe van al de vakken die er noodzakelijk moeten ingestudeerd worden om de kerkmuziek te verstaan en ze op eene waardige wijze te vertolken.

Eene derde hoedanigheid die den kristen organist niet ontberen kan is, dat hij een liturgischen organist weze.

(*Wordt vervolgd*).

Briefwisseling.

M. Florent Deploige zendt ons het volgend antwoord op den brief van M. Paul Neven, welken wij in een onzer laatste nummers ingelascht hebben :

Gothem bij Loon, 17 sept. 1907.

Aan mijne achtbare collegas van den Provincialen Raad, bij gelegenheid van den tweeden open brief van M. Neven.

Geachte Heeren en Collegas,

In den tweeden brief zien wij M. Neven eene bekentenis doen en achteruit trekken.

M. Neven bekent dat zijne katholieke collegas op 18 en 19 Juli het recht hadden vast te stellen dat hij te kort kwam aan de verbintenis door hem publiek genomen van de Provincie begrooting uit te pluizen en te bespreken.

Kostbare bekentenis !

Maar de aspirant-volksvertegenwoordiger van het arrondissement Tongeren kan niet lijden dat ik het was die zulks moest bestatigen.

En om lucht te kunnen geven aan zijne geveinsde verontwaardiging, verdraait hij heel en al het vooraal onzer laatste zitting.

M. Neven doet gelijk de kwajongens die het spel verloren hebben : hij wordt kwaad en zou zelfs de anderen uitmaken voor bedriegers in 't spel, en foetelaars.

Hier nog eens de feiten :

In 1904 kwam M. Neven op in de provincie-kiezingen om *Controleur* te spelen over het bestuur zijner collegas.

In 1906 heeft hij in eene der zittingen van den Provincieraad plechtig en met veel hombast beloofd in den zittijd van 1907 een onderzoek tot in de kleinste kleinigheden te doen over *de belangrijke kwestie der begrooting*. (Het zou eene verplettering zijn voor de katholieken !)

De zittijd kwam en ging voorbij... M. Neven stond met zijnen mond vol tanden !

En wij zouden het recht niet hebben M. Neven aan te klagen ! Hij ontrok zich aan den last dien hij op hem genomen had voor zijne kiezers, en hij kwam te kort aan de bedreiging waarmede hij zijn kiezers had willen schrik aanjagen.

Wij konden M. Neven niet aanklagen dan na afloop van den zittijd, want nog steeds hadden wij Mijnheer den controleur verwacht tot op het laatste uur. Daar M. Neven niet te voorschijn kwam, hebben wij niet den minsten aanval tegen zijn persoon gedaan, en enkel hebben wij vastgesteld dat hij te kort kwam aan zijne verbintenissen van 't vorig jaar. Als M. Neven dus zagt dat wij hem aangevallen hebben, dan zegt hij vrijwillig iets dat onnauwkeurig is.

Niemand, ten anderen, zal aannemen dat de persoonlijke zaken van M. Neven hooger staan dan de algemeene belangen der provincie.

De zittingen van den Provincieraad duren gewoonlijk drie weken ; er zijn 3 zitdagen per week, dus al te samen 9 zittingen voor gansch het jaar.

Welnu, die weinige dagen zijn nog te veel voor Mijnheer den controleur om zijn politiek mandaat te vervullen. Die dagen moet hij nog benutten om persoonlijke zaakjes te doen ! Hij verwaarloost dus de belangen zijner kiezers.

Ongehoord van wege een « contrôleur », die zich zoo plechtig aangesteld had om alles te controleeren !!

Eindelijk dan wil hij nog dat zijne collegas geen woord zouden reppen over zijne handelwijze, en om dit te bekomen, verwittigde hij voorop dezen dien hij dacht dat hem in zijn vaarwater zou komen, dat hij de laatste zitting niet zal bijwonen. Hij smeekte vooropom genade, doch zonder den moed te hebben van het te laten merken !

* * *

Is het dan nog te verwonderen dat M. Neven zich zoo lafhartig terugtrekt, als ik hem voorstel onmiddelijk, nu, zijne handelwijze te laten beoordeelen door eene nieuwe kiezing in het kanton Tongeren ?

In zijnen brief van 24 Juli deed hij weer de kwajongens na, die van verre hunnen tegenstrever toeroepen : Kom eens hier als ge durft ! en wanneer men nader bijkomt, gaan ze loopen ! M. Neven stelt voor hem te komen bestrijden in 1912, BINNEN VIJF JAAR !

Men zou zich op de kermis wanen, voor de barak van een herkule die met valsche gewichten werkt.

't Is eene ellendige achteruitkruiping !

* * *

Ik dank U tevens, heeren en geachte collegas, voor de blijken van genegenheid en goedkeuring met dewelke gij mij vereerd hebt, na mijnen brief van 31 Juli en bied U de uitdrukking aan mijner beste gevoelens.

Florent DEPLOIGE,
Advokaat,
lid van den Provincieraad van Limburg.

Groote Feestviering.

bij de gelegenheid van het 25-jarig bestaan onzer Katholieke Wachten Unie *en* Burgerbond.

Twee onzer verdienstelijkste maatschappijen, tellen dit jaar 25 jaren levens, ook 25 jaren strijden en leveren voor de goede zaak. Unie en Burgerbond, beide Katholieke Wachten, altijd op de bres als 't er op aan komt het katholiek vaandel te verdedigen of te omringen.

Al wie katholieke werker is in Tongeren sedert dit kwart eeuws, was er steeds hier op van een of beider dezer vriendenkringen deel te maken.

Iedereen zal dan ook gelukkig zijn te vernemen, dat deze twee zustermaatschappijen de handen samengeslagen hebben om haar zilveren jubileum door een plechtig triduum luisterrijk te vieren in de beste gemeenschap en hartelijkheid.

Het programma is nog maar in zijn breede trekken bepaald en zal voornamelijk bestaan in het volgende :

Zondag, 6 October. — In de groote zaal der Concordia : *Groot gezellig feest* voor symphonie en kluchtzang, lied en voordracht ingericht door den « Burgerbond » en aan de leden der beide maatschappijen en hunne familie aangeboden. Zullen daartoe hunne medewerking verleenen, onze volksgunstige symphonieafdeeling der « Concordia, » de hier zoo beroemde kluchtzangers van Maestricht en verscheidene heeren liefhebbers der stad.

Maandag, 7 October. — Zelfde zaal. *Kunst-Concert* van vlaamsche en fransche uiting, ingericht door de Unie voor de leden der beide maatschappijen en hunne familie. — Dit Concert zal in den aard zijn van het luisterrijk muziekfeest, van 2 September l. l. dat zoozeer in den smaak van het publiek gevallen is :

Hoogst waarschijnlijk zullen *Mejuffer Rodhain* hare medewerking verleenen, alsmede het welgeoefend gemengd koor van meester Duysens.

De zaal zal voor deze gelegenheden eene betooverende versiering en verlichting krijgen.

Zaterdag, 12 October om 7 ure 's avonds, zelfde lokaal, *Feestmaal* voor de leden van de feestvierende maatschappijen.

De leden onzer andere katholieke maatschappijen en kringen zullen tot die feesten toegelaten zijn.

Uitstap : — De afdeeling « Davidsfonds » onzer stad, richt vóór einde October voor hare leden en vrienden een aantrekkelijk uitstapke in naar de *vermaarde abdij van Averbode* en de jonge afdeeling dier streek, welke zich bereidt de Tongenaren allerbest te ontvangen.

Buiten een vriendenmaal en bezoek aan de abdij, waar Z. E. Kanunnik Evers de merkwaardigheden zal toonen, zal er eene feestzitting plaats hebben, waarop onze voorzitter M. Theelen eene Conferentie zal geven over « De Waarheid » en verscheidene aangename nummers zullen voorgebracht worden.

Het vertrek zal rond 7 ure 's morgens plaats hebben om te half negen 's avonds hier terug te zijn. Men kan zich aangeven bij MM. Theelen en Van Grieken.

TRUDO.

BUITENLAND.

Nederland. — ONMENSCHELIJK. — Men seint uit Denekamp : De justicie te Almelo heeft een onderzoek ingesteld naar den toestand van een man, van wien verteld werd dat hij door zijne familie in een hok was opgesloten en zeer onmenschelijk werd behandeld. Het bleek inderdaad dat hij was opgesloten en niet meer in staat was te gaan. Hij verkeerde bovendien in een zeer treurigen toestand door ondergane behandelingen. Op last van de justicie is hij uit zijn hok bevrijd en opgenomen in het Ziekenhuis te Oldenzaal.

— MOORD. — Maandag avond heeft in eene stille laan onder Loetenwoude, niet ver van Leiden, een 22jarige Leidsche schilder eene Leidsche dienstbode van 20 jaar door middel van een revolverschot gedood.

De dader die, naar het schijnt, tot het slachtoffer in ongeoorloofde betrekking stond, getrouwd en vader is van 3 kinderen, trachtte ook zichzelf met het wapen van het leven te beroven, wat hem evenwel niet gelukte.

Dinsdag morgend werd de misdaad ontdekt. De dader lag bebloed bij het lijk. Op de revolver werd nog een patroon gevonden.

De man werd naar het ziekenhuis overgebracht.

— EEN REUZENGESLACHT. — In een gehucht bij Weert woont eene familie waarvan de vader en zijne drie zoons te samen de aanzienlijke lengte hebben van 7 m. 32, en wel de vader 2,02, zijn 17jarige zoon 1,90, zijn 15jarige zoon 1,80 en zijn 13jarige zoon 1,60 meter.

Frankrijk. — SCHANDAAL. — Twee bewakers van een zinnelooze gesticht te Bourges zijn aangehouden, onder beschuldiging een der verpleegden van het gesticht met hunne blokken te hebben doodgeslagen. De feiten ten hunnen laste zijn ernstig.

— CORSICAANSCHE ZEDEN. — Uit Ajaccio wordt gemeld dat zekere Angostini, 40 jaar oud, te Vescalo een geweerschot heeft gelost op den 17 jarige Filippinni en hem op den slag doodde.

Filippinni had gepoogd de dochter van Angostini te ontvoeren en dat wordt als de drijfveer van het drama aanzien. De moordenaar is in de bossehen gevlucht.

— TE LOURDES GENEZEN. — Twee Belgische vrouwen zijn te Lourdes genezen.

Juffrouw Charlotta Van Oudenhove, oud 25 jaar, wonende Korte Winkelstraat, te Antwerpen, was den 15 Februari laatst aangetast door eene hersenziekte, vergezeld van inwendige krampen. Zij had nagenoeg de spraak verloren en hare beenen weigerden allen dienst. Zij is genezen teruggekeerd.

Mevr. Margaretha Schons, van Seraing, had drie zware inwendige operatiën ondergaan en was volkomen machteloos. Zij is aan de grot oogenblikkelijk genezen.

— UITDRIJVING VAN KLOOSTERZUSTERS. — Woensdag morgend, te 5 ure, zijn de Ursulinen te Blois uit hun klooster gedreven.

De algemeene secretaris der prefectuur bestuurde de uitdrijving.

De ordedienst was verzekerd door twee compagnies van het 113e infanterieregiment, gendarmen en agenten. De deuren moesten ingestampt worden.

80 Zusters werden uitgedreven, alsook een 100tal personen die zich met haar hadden opgesloten.

Ze begaven zich stoetsgewijze naar de hoofdkerk, onder het zingen van godsdienstige liederen.

Twee a drie honderd personen vergezelden haar en riepen : Leven de Zusters !

Te 8 ure was alles geeindigd en hadden de lijkwiederders het klooster in bezit genomen.

Zwitserland. — STOUTMOEDIGE BANDIETENSTREEK. — Woensdag morgend, rond 9 u., boden zich twee personen aan in de succursaal eener bank te Montreux en vroegen aan den kassier bankbriefjes te wisselen.

Terwijl deze hiermede bezig was, heeft een der kerels rakelings op hem een revolverschot gelost dat zijne hersenpan verbrijzelde. Vervolgens legden zij de hand op alles wat waarde had.

De knal van het schot had evenwel de aandacht gewekt en dadelijk werd op de beide schurken jacht gemaakt.

Een der misdadigers loste revolverschoten op de personen die hem wilden aanhouden en verwonnde drie personen. Eindelijk werd hij aangehouden in een kiekenkot. De andere dief was dadelijk aangehouden.

De waardijen en het geld zijn ongeschonden teruggevonden.

Duitschland. — SPOORWEGONGELUK. — Een trein van Halle naar Hettstedt is tusschen Volkstädt en Helmsdorf ontsporord door het breken van een spoor. Locomotief en 2 rijtuigen vielen in eene gracht. Twee reizigers en een bediende zijn licht gewond. Stoffelijke schade groot.

— EEN BRANDEND SCHIP. — De Reichspostboot *Seydlitz* van den *Nordd. Lloyd*, ontmoette den 11 Augustus op 5 graden 28 minuten Zuiderbreedte en 90 graden 35 minuten Oosterlengte, de in brand staande stoomboot *Fortmaudus*, van Melbourne. Het schip was door de bemanning verlaten.

— FAMILIEDRAMA. — De portier van het huis N° 47 der St-Michielsstrasse te Berlijn, handelend onder den invloed der jaloerschheid, zegt men, heeft zijn 4-jarig zoontje gedood met een revolverschot, zijn 7-jarig dochterke op dezelve manier doodelijk gekwetst en zich daarna gezeltmoord door zich een kogel in het hoofd te schieten en tevens door het venster te springen.

Engeland. — NOG DE DIERENVERMINKING. — Bij Halesowen, in Worcester, niet ver van Great Wyrley, is weer een paard in de weide gevonden met eene diepe steekwond in de borst. Te Great Wyrley zijn naamlooze briefkaarten ontvangen, waarin een nieuwe dierverminking wordt aangekondigd.

— EEN REUZENATLAS. — Het Britsch museum van Londen bezit de grootste bibliotheek der wereld en ook het grootste boek. 't Is een atlas van reusachtige afmetingen, bevattende oude kaarten van Holland, die prachtig gegraveerd zijn. Hij ligt in eene reusachtige doos, waar men hem enkel met drie man kan uitnemen. Eenlederen band met prachtige verguldsels beschermt het kostbaar boek. In de hoogte meet het 2 m. 15 en het weegt 362 kilo. Het werd aangeboden in 1660 aan koning Karel de II, toen hij zich in Holland inscheepte om naar Londen terug te keeren.

Portugal. — GRIEZELIGE VONDST. — De Lissabonsche policie heeft in eene voorstad kleine catakomben, in de buurt van eene oude Romeinsche waterleiding, ontdekt, waarin de vergane lijken van acht menschen en groote hoopen menschelijke beenderen lagen. De grieselige vondst lost het raadsel op, waar tal van bewoners van Lissabon gebleven zijn van wie men nooit meer iets gehoord en naar wie men vergeefs gezocht had. De policie heeft bewijzen dat de catakomben het hoofdkwartier van eene moordenaarsbende waren, die hare uitgeplunderde offers ombracht en de lijken in de onderaardsche bergplaats wegstopte.

Na een verbitterd gevecht, werden een aantal moordenaars vermand en opgesloten.

Oostenrijk. — EEN ERNSTIG FEIT. — Uit Karlowitz (Moravië) wordt gemeld, dat bij de krijgsbewegingen van het 13e korps verscheidene schoten met scherp zijn gelost. Een sergeant en een korporaal sneuvelden. De leider liet dadelijk het vuren staken en toen bleek dat de schoten afkomstig waren van het derde batailjon van de Essegger honveds. Verscheidene kogels waren rakelings langs het hoofd van de officieren gevlogen. Aan de officieren van het batailjon, dat voornamelijk uit Serviërs bestaat, werd opgedragen aanstonds een onderzoek in te stellen. Daar dit niets opleverde, werd het honved-batailjon door andere troepen omsingeld en werden de manschappen door officieren van het 96e regiment infanterie afgezocht. Men vond bij vier soldaten nog 14 scherpe patronen. Deze vier soldaten zijn opgesloten. Er is een streng onderzoek gelast.

DE ERFENIS
VAN SIR GEORGE

21STE VERVOLG.

In zijnen toorn hief sir George zijne rijzweep op, doch liet die weer zakken.

— Kan niemand iets uit hem krijgen, vroeg hij, in het ronde ziende.

— Zijne vrouw, maar die is te Marsfield, om hare zuster op te passen, riep er een.

— Maar geef hem zijn guinje, sir George, misschien gaat hat dan wat gauwer.

Soane wierp hem het goudstuk toe.

— Daar ! zegde hij. Spreek nu.

— Zoo is het beter, zegde de man. Dat noem ik spreken ! Nu zal ik u vertellen. Gij gaat terug naar den draai van den weg bij Devises, vermoedelijk gaat gij ? Daar was een uur geleden een rijtuig met twee lanteern. Ik lag onder een heg te zien. Ik zag het, en ik... ik weet er genoeg van !

Sir George wierp den conducteur een guinje toe, en liet zijn peerd keeren. Bij die beweging viel zijn blik op de merrie van den advocaat, die meer gekozen om haar makheid, dan om hare uithoudingsvermogen, op het punt was van te bezwijken.

— Neem een ander peerd, riep hij, en volg mij dan.

Fishwick uitte een kreet van wanhoop. Achterplaten te worden, om na te komen — alleen, in het donker, langs onbekende wegen en op een vreemd peerd — dit vooruitzicht zou ook geen doestmoediger man aangedaan hebben. De beslissende van sir George, een stille man, die twijfeling zijnen aan een stuk kon rijden, zonder een woord te spreken, kwam hem te hulp.

— Hoe, neem mijn peerd, sir, zegde hij. Ik moet hier toch wachten op een lanteern, die wij noodig hebben. Gaat gij met sir George mede.

Sir George was intusschen reeds aan het andere eind van de straat. Maar alles liever dan achter te blijven. De advocaat gebruikte zijne rijzweep op eene manier, die hem eenige uren geleden zelfs verbaasd zou hebben, en haalde zijnen voorman in, juist toen deze de stad verliet. Zwijgend reden zij naast elkander terug tot aan den voet van den heuvel, van waar zij den draai van den weg naar Devizes konden onderscheiden.

Misschien hoopte sir George de sjees nog bij de heg te vinden, want hij haalde een pistool uit den holster en nam zijn peerd bij het hoofd. In dit geval werd hij echter teleurgesteld.

De man stond hoog aan den hemel en verlichtte den geheelen straatweg, zoodat er geen plekje overbleef, waar ook maar een kind zich had kunnen verbergen. Zoover men den weg kon afzien, was er nergens eenig teeken van leven te bespeuren.

Sir George sprong van zijn peerd en bukte om eenig bewijs te vinden voor de waarheid van het verhaal van den dronkaard.

Dit was gemakkelijk genoeg. Hij vond de diepe smalle sporen, die de wielen van de sjees hadden gemaakt in den weeken grond naast den straatweg, en een plek waar de paarden gestaan en door hun onrustig getrappel de zaarde vastgestampt hadden. Hij wandelde verder, en volgde de wagensporen totdat zij weer op den harden weg kwamen en zich tusschen andere sporen verloren. De aanwijzing was duidelijk : de sjees was zuidwaarts naar Devizes gegaan.

Voor het eerst voelde sir George de kwelling der onzekerheid. Hij steeg weer op, zag om zich heen, en vroeg zich af, waarheen, en waarom zij haar ontvoerd hadden ? Zijne gissing bleek onjuist geweest te zijn ; zij hadden den weg naar Bristol verlaten en nu had hij geen enkelen leiddraad meer, en kon slechts de afschuwelijkste gissingen maken.

Het eenige zekere wat hem overbleef, was de weg, en daarbij moest hij zich hepalen.

Dien weg was de sjees gegaan, en afschoon dat misschien slechts een list was, om de vervolgers van het spoor te brengen, of schoon het ongelukkige meisje en de schurken, die haar in hunne macht hadden, in de eerste donkere laan, de eerste herberg langs den weg, de eerste hoeve onder de boomen verborgen konden zijn, welken anderen leiddraad had hij ?

Hij had geen andere kans om de sjees in te halen, al moest iedere teleurstelling, iedere minuut van onzekerheid of aarzeling hem martelen !

Er zat niets anders op. De wind, die gierde over den heuvel waar hij stond, bracht het verwijderd gehuil van een hond tot hem over, en koelde zijn door het rijden verhit bloed af.

Een uil, die in de struiken jacht maakte op muizen, vloog boven hem ; een haas ritselde door de haag. De sterren fonkelden en in de diepe stilte van het boogland hoorde hij allerlei geruchten. Doch de menschenwereld sliep, en welke werken der duisternis konden gedurende dien slaap niet ten uitvoer worden gebracht ? Die gil, schril en oorverscheurend, die plotseling door de lucht klonk, Goddank, het was maar de doodskreet van een konijn, maar toch kwam hem het zweet op het voorhoofd

Nu kon, noch wilde hij langer wachten — op niets en op niemand. Met of zonder lanteern, hij moest voorut ! Hij hief zijne rijzweep op, doch liet haar weer zinken, toen hij in de verte hoefslagen hoorde, die met groote snelheid naderden.

Het geluid kwam uit de richting van Chippenham Fishwick, die zijn reisgezel niet had durven storen, hoorde het met verlichting ; hij zag nu uit naar het licht van den lanteern en kon niet begrijpen hoe de bediende haar brandende kon houden, als hij zoo hard reed ; terwijl hij zich afvroeg, of de man soms nieuws zou meebrengen, dat hij zoo rende. Doch sir George luisterde aandachtig totdat de ruiter geen honderd el meer van hem af was. Toen hoorde hij, dat het peerd ingehouden werd ; hij greep Fishwick's teugels en duwde de peerden dichter tegen de heg, tegelijk een pistool te voorschijn halend.

De ontstelde advocaat zag wat hij deed en bemerkte, dat zijne oogen glinsterden van opgewondenheid. Daar hij echter geen verschil in hoefslagen kende, begreep Fishwick eerst niet wat er aan de hand was.

Toen klonk de stem van sir George streng.

— Goeden avond, Mijnheer Dunborough, zegde hij, den hoed afnemend. Het is mij aangenaam, u te ontmoeten. Wij volgen denzelfden weg, en als gij het goed vindt, zullen wij onze reis te zamen voortzetten.

* * *

Onder de kalme woorden van sir George en den fijnen spot van zijne houding kookte een vulkaan. Dit zag alleen de advocaat, evenals hij alleen het maanlicht zag glinsteren op het pistool, dat zijn reismakker achter zich hield.

M. Dunborough was te zeer overrompeld, om aan iets te kunnen denken. Hij uitte een zwaren vloek, want zooveel begreep hij althans, dat deze ontmoeting hem weinig goeds voorspelde ; verder bleef hij onbeweeglijk zitten, met de linkerhand aan den zadelknop, en de rechter stijf neerhangend.

De maan beschenen alleen het onderste deel van Dunborough's gelaat ; zijne oogen werden door zijnen hoed overschaduwd, zoodat de anderen niet gisten, wat hij van plan was te doen.

Sir George, die zijn pistool gereed hield, bekommerde zich weinig hierom, misschien zou het hem zelfs genoegen gedaan hebben, als hij aane gelegenheid had gevonden om zich te wreken. Doch Fishwick, de vredehevende getuige van die zonderlinge ontmoeting, wachtte met starenden blik en angstig hart den uitslag af. Hij was blijde, toen de stilte, nog meer hoorbaar door het zware snuiven van Dunborough's peerd, werd verbroken door den gedwongen lach van dezen laatste.

— Samen reizen ? zegde hij met eene onhandige poging tot schertsen, dat hangt af van den weg dien wij gaan.

— O, wij gaan denzelfden weg, antwoordde sir George, op denzelfden spottenden toon van zooeven.

— Gij zijt heel knap, sprak Dunborough, terwijl hij trachtte te doen alsof hij volkomen op zijn gemak was ; maar als gij dat weet, sir, dan weet gij meer dan ik.

— Dat doe ik ook, zegde sir George met een ruwen lach.

Dunborough vond hierin eene nieuwe reden tot ongerustheid.

— Zooals gij verkiest, zegde hij eindelijk op minachtenden toon. Ik moet naar Calne. De weg is vrij. Gij moogt er gebruik van maken.

— Naar Calne gaan wij niet, sprak sir George.

Dunborough begon te vloeken.

— Gij zijt al heel onbeschaamd ! zegde hij, zijn peerd achteruit latende gaan. Loop voor mijn part naar den duivel langs welken weg gij wilt. Ik ga naar Calne.

— Neen, herhaalde sir George, gij gaat niet naar Calne. Zij is niet den weg naar Calne opgegaan.

Dunborough haalde snel adem. Tot dus verre was hij in onzekerheid geweest, wat de andere wist, en of de ontmoeting toevallig was ; nu, zonder te overleggen, wat zijn woorden inhielden, en alleen verlangend iets te zeggen om zijne verlegenheid te verbergen, zegde hij :

— O, zoekt gij... zoekt gij haar ?

— Ja, zegde sir George spottend. Wij zoeken haar. En wij willen weten waar zij is.

— Waar zij is ?

— Ja, waar zij is. Juist ; waar zij is. Gij zoudt haar hier ontmoeten. Gij komt te laat, en nu is zij weg. Maar gij zult wel weten waarheen.

Dunborough zag hem aan.

— Wel verduiveld, riep hij woedend. Als gij zooveel weet, kunt gij het overige wel te weten komen !

— Dat zou ik ook wel kunnen, zegde sir George langzaam. Maar ik heb liever dat gij mij helpt. En dat zult gij.

— Wat zal ik ?

— Mij helpen, antwoordde sir George snel, om de dame te vinden, die wij zoeken.

— Ik laat mij hangen, als ik dat doe, barstte Dunborough uit.

— Gij wordt gehangen, als gij het niet doet, sprak sir George op geheel veranderden toon, en met een minachtenden lach. Met de koorde gestralt, totdat er de dood op volgt, M. Dunborough..... als er met geld iets aan gedaan kan worden. Dwaas die gij zijt, ging hij voort, met iets van de woestheid, die van het begin onder zijn sarcasme verborgen lag, wij hebben uit uwen eigen mond genoeg gehoord om u te laten ophangen, en als er meer voor noodig is, zullen uwe bedienden wel klappen. Gij hebt uwen hals in den strik gestoken, en als gij nog te redden zijt, is er maar één uitweg. Bedenk dat wel, man, eer gij weer spreekt, want mijn geduld is bijna ten einde en ik zie u liever hangen dan niet. En luister eens, laat uwe teugels los, want als gij tracht om te keeren, waarachtig ! dan schiet ik u dood als een hond !

* * *

M. Dunborough volgde dien raad op, en een poos bleef alles stil. In de verte klonken de hoefslagen van het peerd van den bediende, die van Chippenham kwam, doch de drie mannen bleven stom. De een wachtte tot de andere zou beginnen te spreken. Eindelijk nam Dunborough het woord.

— Wat verlangt gij ? vroeg hij op eenen toon, die getuigde van zijne neerlaag. Als zij hier niet is, weet ik niet waar zij zijn moet.

— Dat is uwe zaak, antwoordde sir George, zóó grimmig en koel, dat Fishwick er verbaasd over was. Ik word niet opgehangen, als haar iets is overkomen.

Eene nieuwe stilte. Toen riep Dunborough met eene stem, door woede verstikt :

— Maar als ik het nu toch niet weet ?

— Des te erger voor u, zegde sir George.

Hij had veel lust den ander zijn pistool tegen het hoofd te houden, en het uiterste te wagen. Hij meende echter zijnen man te kennen, en te weten dat hij hem alleen op deze wijze met goed gevolg onder den duim zou krijgen. Daarom deed hij het niet.

— Zij had moeten hier zijn, dat is wat ik weet. Zij had hier om acht uren moeten wezen, ging Dunborough voort.

— Waarom hier ?

— De gekken wilden haar niet zonder mij door Chippenham brengen. Nu weet gij het.

— Het is nu tien uren.

— Wel verv! — viel de ander uit, kan ik het helpen, dat mijn peerd viel ? Zoudt gij denken, dat ik mij hier door u de les zou laten lezen, als het niet hierom was ? Met eene stijvige beweging liet hij zijnen rechterarm, of liever, zijne schouder zien ; zij bemerkten nu dat zijn arm aan zijn lijf was gebonden. Anders was zij nu te Bristol, ging hij nu op smadelijken toon voort, en gij mocht er naar fluiten. Maar, lieve hemel, wat een drukte om zoo'n college meid !

— Eene college meid, sir ? riep de advocaat, die nauwelijks zijne verontwaardiging kon bedwingen. Zij is de nicht van sir George Soane, weet dat wel !

— En mijne aanstaande vrouw, zegde sir George grimmig.

(*Wordt voortgezet*).